Onnellinen Kivistö

Vehreä ja aktiivinen kotikaupunki

VISIORAPORTTI

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 I Kivistön visio ja kaavarunko 021600 I Kivistön asemakaavayksikkö I Vantaan kaupunkisuunnittelu

KIVISTÖN VISIO

Visioraportti

Esipuhe	*3*
1 Lähtökohdat ja tavoitteet	*4*
2 Työskentely	*11*
3 Asukasyhteistyö ja sen kehittäminen	*20*
4 Visio	*28*
5 Työhön osallistuneet	*33*
6 Liitteet ja taustamateriaalit	*34*

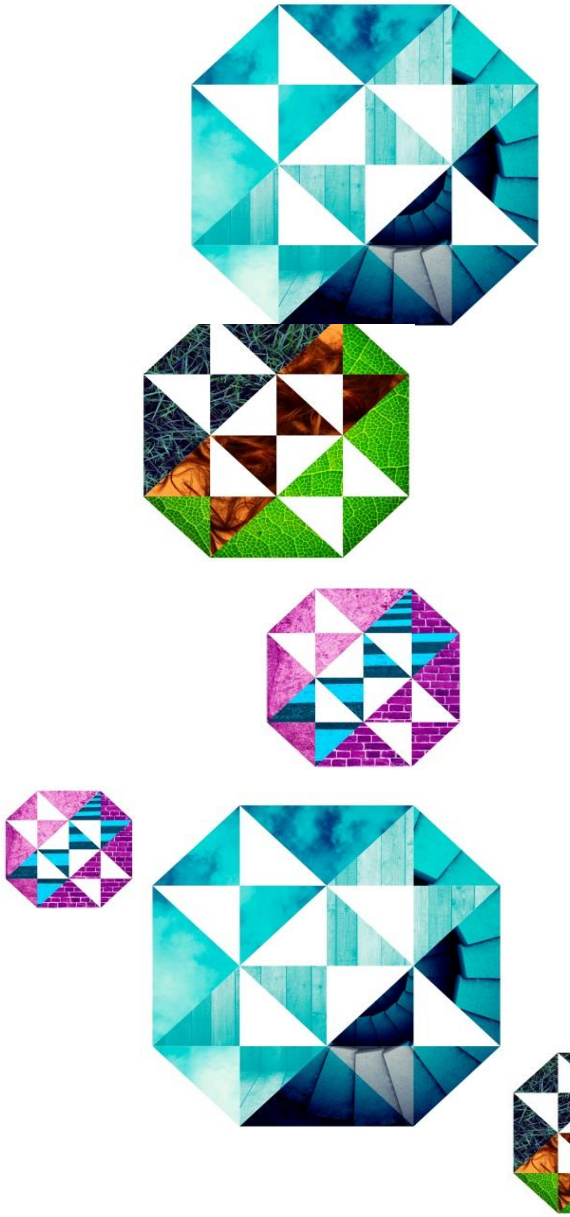

Esipuhe

Onnellisuus on kokonaisvaltaista hyvinvointia. Onnellisuutta on hyvä koti, asuinalue ja työympäristö, jonka jokainen voi kokea omakseen. Onnellisuus on mielekkäitä ja monipuolisia tekemisen ja olemisen mahdollisuuksia, terveellisyyttä, turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja omaa tilaa.

Kivistössä onnellisuutta on vehreä, elävä ja aktiivinen ympäristö, jonka voi kokea suuralueen kaikilla alueilla. Onnellisen Kivistön saavuttaminen edellyttää aktiivista yhdessä tekemistä. Tässä jokaisella on oma tärkeä roolinsa, niin kaupungilla, asukkailla kuin kaikilla muilla toimijoilla.

Kivistön visioksi 2042 on määritelty *Onnellinen Kivistö – vehreä ja aktiivinen kotikaupunki.* Koko suuralueen kattavan visiotyön tavoitteena on ollut löytää yhteinen näkemys suuralueen tulevaisuudesta ja tunnistaa alueelliset erityispiirteet.

Vahvasti vuorovaikutteisessa visioprosessissa olemme määritelleet suuralueen aluetyypeiksi: Kivistön keskusta, Tiivistyvä Kivistö, Kulttuurimaiseman Kivistö, Metsäinen Kivistö ja Elinkeinojen Kivistö. Olemme laatineet aluetyypeille nykytilakuvaukset ja aluetyyppivisiot. Alueet ovat keskenään erilaisia ja siksi vision tavoitteet, *onnellisuus, vehreys ja aktiivisuus*, saavat erilaisia painotuksia ja sisältöjä aluetyypeittäin.

Visiolauseen ja sitä avaavan visiokortin lisäksi olemme koonneet prosessin aikana syntyneestä aineistosta tämän visioraportin. Raportti liitteineen havainnollistaa työskentelytapojamme, käyttämiämme lähtöaineistoja ja niiden tuottamia tuloksia.

Vision toteutuminen vaatii pitkäjänteistä toimintaa, seurantaa ja vahvaa yhteistä tahtotilaa. Tehdään *Onnellinen Kivistö* yhdessä!

Anna-Riitta Kujala 21.8.2017

1 Lähtökohdat ja tavoitteet

Kehäradan myötä syntyneen uuden kaupunkikeskustan, Kivistön, suunnittelu alkoi vuonna 2007 perustetun Marja-Vantaa -projektin myötä. Kivistön suunnittelua ja kehitystä on viimeiset 10 vuotta ohjannut vuonna 2007 laadittu Marja-Vantaan visio 2015. Marja-Vantaa projekti päättyi vuonna 2012, jonka jälkeen alueen kaavoituksesta on vastannut Kivistön asemakaavayksikkö.

Marja-Vantaan vision tulosten arvioiminen ja samalla vision päivittäminen on käynnistetty vuonna 2015. Syksyllä 2016 asemakaavayksikön suunnittelualue laajennettiin kattamaan koko Kivistön suuralue. Nyt koko Kivistön suuralueen kattava visio on laadittu ulottumaan vuoteen 2042.

Lähtökohtana Marja-Vantaan visio 2015

Vuonna 2007 Vantaan kaupungin yksi suurimmista haasteista lähivuosille oli Kivistössä Kehäradan varteen sijoittuvan uuden joukkoliikennekaupungin (Marja-Vantaa) suunnittelu ja toteutus. Suurhankkeen toteuttamiseksi perustettiin Marja-Vantaa -projekti.

Projektin alkuvaiheen tärkein työ oli laatia projektialueelle Marja-Vantaan osayleiskaava-alueelle visio tulevan strategian pohjaksi. Marja-Vantaan vision tavoitevuodeksi asetettiin 2015 ja visioksi määriteltiin: *Urbaani, kestävän kehityksen fantastinen luomus, jossa monimuotoinen kaupunkielämä on asukkaiden muokattavissa.*

Visio kiteytti Marja-Vantaan kolmeksi kokonaisuudeksi: toiminnallinen kotikaupunki, visuaalinen taidekaupunki ja kestävä ekokaupunki. Visiotyö visualisoitiin vuonna 2012 visiokortiksi kuudessa eri teemassa: asuminen, työ, liikenne, virkistys, palvelut ja kulttuuri.

Marja-Vantaan visio on ohjannut Kivistön keskustan suunnittelua ja kehitystä tähän saakka. Marja-Vantaan vision teemat ovat mukana nyt laaditussa uudessa visiossa 2042, erityisesti Kivistön keskustaa koskevassa osassa.

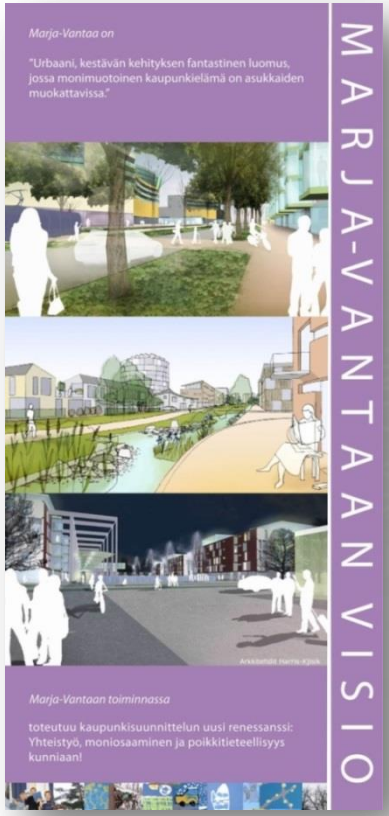

Marja-Vantaan vision arviointia

Kotikaupungista Fillarikaupungiksi

Marja-Vantaan vision Kotikaupunki painottaa toiminnallisuutta: sujuvaa ja kestävää arkea, jossa kaikki on lähellä ja esteettömästi saavutettavissa.

Tässä tavoitteessa liikkuminen on keskeisessä asemassa. Kun Kotikaupunki sisältyi osaksi koko Vantaan kaupungin strategiaa 2013-2017, korvautui Kotikaupunki Marja-Vantaan visiossa luontevasti Fillarikaupungiksi. Tämä teema on ohjannut Kivistön keskustan toteutumista. Pyöräilyn edellytyksiin on kiinnitetty huomiota niin kaavamääräyksissä kuin toteutustasolla. Sujuvan liikkumisen tavoite jatkuu Kivistön vision päivityksessä.

Esimerkkejä Marja-Vantaan vision Fillarikaupungin saavutuksista

- Fillarireittien leveämmät mitoitukset
- Kvartsiraitin pikapyörätie
- Rakenteellinen pysäköinti
- Kaavoissa edellytetään pyörähuoltotiloja
- Alueen tukeutuminen Kehärataan
- Rakentuva, tiivis kaupunkirakenne, jossa toiminnot ovat helposti saavutettavissa kävellen ja pyöräillen

ASUMINEN

- kotikaupungissa asutaan lähellä työ- ja virkistyspaikkoja
- asuinkorttelit hyvin ja esteettömästi saavutettavissa
- erilaisia asuntoja erilaisille ihmisille eri hintaan
- uusin teknologia helpottaa arjen toimintoja
- jokaiselle asunnonnolle ja pihalle melulta suojattu oma ulkotila
- yhteisöllisen elämän paikat turvataan!

TYÖ

- kotikaupungissa tehdään työtä lähellä asuin-ja virkistysalueita
- työpaikat hyvin ja esteettömästi saavutettavissa mm. pyöräillen
- asumisen ja työnteon yhdistäminen mahdollista
- innovaatioympäristöjen kehittämistä tuetaan
- yritysten laajenemismahdollisuudet ja vaiheittaisuuden hallinta turvataan

LIIKENNE

- solmukohta: valtatie 3, Kehä III, Kehärata, ilmatie ja Vantaanjoki
- eri liikennemuotojen esteetön saavutettavuus turvataan
- rata-alueen päälle muuta toimintaa
- asemasta ja aukioista kohtaamispaikka
- joukkoliikennekaupungin imago toteutuu
- pysäköinti pääosin rakenteellisena ratkaisuna vuorottaiskäytössä
- Tikkurilantien K2 kaupunkibulevardin teemaa jatketaan

VIRKISTYS

- monipuoliset virkistysalueet eri vuodenaikoina: rakennetut puistot kohtaavat luonnon
- virkistysalueet esteettömästi ja joustavasti saavutettavissa erityisesti pyöräillen
- katetut ja melulta suojatut ulkotilat liittyvät virkistysalueisiin
- uudet virkistysalueet liitetään mm. Keimolan golfkenttään ja Isosuon pitkospuihin
- Vantaanjoen virkistysmahdollisuuksia kehitetään

PALVELUT

- uuden kaupungin riittävän laaja ja monipuolinen palveluverkko
- palvelut hyvin saavutettavissa erityisesti julkisilla kulkuneuvoilla
- julkisten ja yksityisten palveluiden yhdistämistä edistetään
- pääkaupunkiseudun uusin kaupan keskittymä ilmentää 2000 -lukua

KULTTUURI

- monipuoliset ja muunneltavat tilat eri kulttuuritoiminnoille
- tilavaraukset ainakin keskuskirjastolle, musiikki- ja kuvataideopetuksen tiloille, nuorisotiloille ja kansainväliselle (korkea) koululle
- sosiaalisen elämän paikat tukevat juurtumista uuteen kaupunkiin!
- ruokakulttuurin kehittämistä tuetaan eri ratkaisuilla

TOIMINNALLISUUS KOTIKAUPUNKI

• eri toimintojen hyvä saavutettavuus esteettömästi ja turvallisesti -kotikaupungissa kaikki on lähellä!

Marja-Vantaan vision arviointia

Taidekaupunki luo paikan

Marja-Vantaan visiossa Taidekaupunki painottaa visuaalisuutta ja sen merkitystä paikan hengen aistimisessa ja paikallisidentiteetin rakentumisessa. Keskeisenä tavoitteena on ollut tuoda taide osaksi kaikkea rakentamista. Taide on nostettu yhdeksi keskeiseksi Kivistön keskustan laadun takaajaksi asemakaavojen määräyksissä, taiteen konsepteissa sekä julkisten ulkotilojen visuaalista suunnittelua ohjaavassa Design Manualissa. Kivistössä neljä taiteen toteutumismuotoa ovat olleet itsenäiset julkiset teokset, hankesidonnainen taide, Katugalleria sekä taidekivet ja –valot. Taide on nivoutunut luontevaksi osaksi Kivistön keskustan ja sen kupeessa sijaitsevan Keimolanmäen toteutusta.

Esimerkkejä Marja-Vantaan vision Taidekaupungin saavutuksista

- Kaavamääräyksissä edellytetään taiteen toteuttamista
- Jo toteutetut kohteet on koottu Kivistön Taidekaupunki-esitteeseen.
- Asuinpihojen ja -rakennusten taide on toteutunut arkkitehti-taiteilija –työparein hankesidonnaisena taiteena.
- Julkiset taideteokset elävöittävät arjen liikkumisen ympäristöjä useissa paikoissa esim. alikulkutunnelien taideseinät, Aurinkokiven pääsisäänkäynnin taideteos, graafinen betoni Kehäradalla
- Vanhan Keimolan moottoriradan valvontatornin kehityshanke valo-ääniteokseksi
- Taidetta on tehty yhteistyössä alueen lasten ja nuorten kanssa
- Keskustan sähkönjakokaappeihin on toteutettu Katugalleria
- Taidekiviä ja –valoja on toteutettu katutiloihin ja puistoihin

Marja-Vantaan vision arviointia

Ekokaupunki rakentaa kestävää arkea

Marja-Vantaan visiossa ekokaupungin tavoite painottaa kestävyyttä sen kaikissa eri muodoissa. Uuden kaupunginosan suunnittelussa ja rakentamisessa monet kestävyyden ratkaisut ovat erottamaton osa kokonaisuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että ekologisuuden ohella ratkaisut edesauttavat sujuvaa arkea ja luovat visuaalisia elementtejä.

Kivistössä on hyödynnetty erilaisia kestävän kaupungin suunnitteluperiaatteita. Esimerkiksi Kivistön Kaupunkikeskuksen suunnittelussa käytettiin *One Planet Living* –työkalua, jonka keskeinen tavoite on sopusointu maapallon resurssien ja kulutuksen kesken. OPL-konsepti huomioi ekologian lisäksi myös taloudellisen ja sosiaalisen kestävyyden.

Esimerkkejä Marja-Vantaan vision Ekokaupungin saavutuksista

- Viherkattojen toteutuminen (asuntomessualueella, jäteasemalla, Kivistön keskustakortteleissa)
- Aurinkokiven ja asuintalojen aurinkopaneelit
- Euroopan suurin passiivipuukerrostalo
- Luonnonvaratasapainoinen kerrostalo
- Putkijätejärjestelmä
- Hulevesien hallinta osana ympäristöä, myös taiteessa
- Kvartsijuonenpuisto: viljelypalstat, omenatarha, suunnittelu yhteistyössä alueen käyttäjien kanssa lähtökohtana paikan ominaispiirteet
- Kaupunkirakenteen tiiveys
- Julkisivumateriaalien kestävyyden vaatimus kaavamääräyksin

Visioprosessin lähtökohdat

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteena on aito ja kestävä kaupunkiympäristö. Vantaan kaupungin toimintaa ohjaavat arvot ovat innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Kestävää kehitystä edistävinä tavoitteina vuoden 2017 työohjelma määrittää muun muassa kaupunkirakenteen eheyttämisen, joukkoliikenteen edistämisen, keskustojen priorisoinnin ja pientaloalueiden kehittämistyön. Koska Vantaa on tunnettu kohtuuhintaisesta asumisesta, edistetään kuntalaisten arvokasta elämää yhdistämällä laatu edullisiin asumiskustannuksiin. Myös terveellinen asuminen ja työnteko ovat osa laadukkaan ympäristön tavoitteita.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää erilaisten laatutekijöiden määrittelyä visiotasolla. Oleellista on tunnistaa alueen identiteetti- ja vetovoimatekijät sekä hahmottaa Kivistön suuralueen erilaiset aluetyypit ja näiden tulevaisuuden mahdollisuudet. Visio on näiden mahdollisuuksien kuvaamista sanoin ja kuvin.

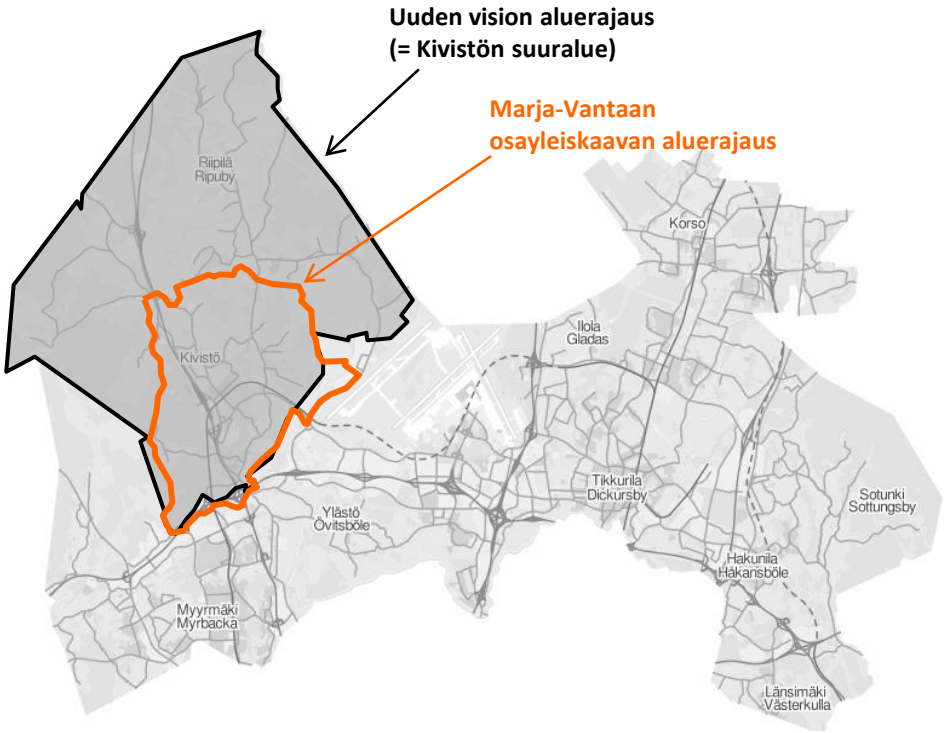

Tavoitteet visiotyölle

Vuonna 2016 käynnistyneen visioprosessin tavoitteena oli muun muassa:

- ajantasaistaa tarpeelliset selvitykset
- arvioida ja päivittää Marja-Vantaan vision 2015 tavoitteita
- koota hiljaista tietoa
- löytää tulevaisuutta luotaava visio alueen maankäyttöä koskevien päätösten, tulevien asemakaavojen ja muiden suunnitelmien lähtökohdiksi sekä
- määritellä tulevan kaavarunkotyön tavoitteita.

Tavoitteena on ollut löytää toivottava, mahdollinen ja sisäisesti ristiriidaton tulevaisuudenkuva, joka määrittää tulevaisuuden toimintasuunnan. Vision on oltava esitystavaltaan ytimekäs ja selkeä. Se kuvaa selkeästi eron nykytilan ja tulevaisuuden tavoitekuvan välillä sekä ohjaa kohti yhteistä tavoitetta. Visio tuo esiin sen omaleimaisuuden, jolla Kivistön suuralue eroaa muista alueista.

Miksi visio on?

- yhteinen tahtotilan, jota on selkeämpää viestiä ja viedä suunnitteluun
- Kivistön suuralueen kokonaisuus, brändi ja identiteetti
- antaa suuntaviivat ja tuen tekemiselle
- Työkalu, johon nojataan jatkossa asemakaavojen suunnittelussa
- yhteiset tavoitteet ja niihin sitoutuminen
- kokonaiskuva siitä, mihin pyritään, eikä vaan silppua
- Suunnittelutavoit-teiden priorisointi ja selkeytys
- missio tavoitetila
- Työkalu Kivistön suuralueen kasvun hallintaan

Aineisto Kivistön visiopäivästä maaliskuu 2017

Miksi visiota tehdään?

- Hahmotetaan kokonaisuus ja identiteetti
- Käsitys koko Kivistön suuralueesta (millaisia alueita, mitkä niiden suhteet toisiinsa ja ympäröiviin alueisiin)
- Visio luo tärkeimmät tavoitteet, jotka asemakaava täyttää
- luodaksemme yhteishenkeä ja ymmärrystä asukkaille suuralueen tulevaisuudesta
- edellinen / nykyinen visio on vanhentunut
- Kivistö läheisyys, oman asuinalueen lisäksi
- prosessi itsessään on tärkeä
- visionääriset teemat ja niiden tutkiminen
- luodaan yhteistä ”suunnittelukulttuuria”
- seurannan tulosten arvioinnin mahdollistaminen
- opettaa käyttämään, eri tietolähteitä, työvälineitä, yhdistämään tietoa ja kyseenalaistamaan
- visio vaikuttaa töihini tai niille asetettaviin tavoitteisiin
- mahdollisuus perehtyä ja tutkia suurempia asiakokonaisuuksia

Aineisto Kivistön visiopäivästä maaliskuu 2017

2 Työskentely

Kivistön visiotyötä valmisteltiin vuonna 2016 ja se kirjattiin Kivistön asemakaavayksikön työohjelmaan 2017.

Vision laatiminen on muodostunut useasta rinnakkaisesta työvaiheesta, jotka ovat limittyneet niin ajallisesti kuin sisällöllisesti. Työskentelyn päävaiheet ovat olleet

- nykytilaselvitykset
- strategioiden ja ohjelmien kokoaminen
- aluetyyppikuvausten laatiminen
- visiotyötä tukevat opintomatkat
- visiopäivät
- sidosryhmätyöskentely

Visiotyöhön on olennaisesti liittynyt jatkuva asukasyhteistyö, jonka keinoista ja toteutuksesta on kerrottu erikseen tämän raportin luvussa 3.

Seuraavien sivujen prosessikalenteriin on tiivistetty eri työvaiheet, tapahtumat, työpajat ja kokoukset, jotka liittyvät työskentelyyn ja vuorovaikutukseen sekä asukkaiden että eri sidosryhmien kanssa.

Prosessikalenteri

MARJA-VANTAAN VISION ARVIOINTI
11/2015 – 10/2016

LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET
11/2016 -1/2017

Marja-Vantaasta Kivistön suuralueeksi

Lähtökohdat visioinnille

Tavoitteiden asettaminen

Spontaanit mielikuvat

VUOROVAIKUTUS JA SELVITYSTYÖ
1-3/2017

Vuorovaikutuksen kehittäminen

Asumisen nykytila -kysely

Opintomatkat

Selvitykset

Strategioiden koonti

Marraskuu 2015 – lokakuu 2016
Useita tiimin sisäisiä Marja-Vantaan vision arviointikeskusteluja

Marraskuu 2016
Kivistön tiimin visiopäivä 3.11.
Aluetiimi 29.11.

Joulukuu 2016
Yleisötilaisuus Aurinkokivessä 1.12.
Kivistön tiimin visiopäivä 14.12.
Sisäinen työpaja 21.12.

Tammikuu 2017
Uudet Facebook-sivut aukesivat
Asukaskysely auki 31.1.-1.3.
Uutiskirje 1/2017 ilmestyi
Kivistön suunnittelun infokortti jaettiin suuralueen koteihin
Marjaverkon USVA-työpajassa 11.1.
Kokous Marjaverkon kanssa 25.1.

Helmikuu 2017
Kivistön yhteishuoneen työpajatuparit 2.2.
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin 9.2.
Kivistön matkailun mahdollisuudet 7.2.
Yleisötilaisuus Aurinkokivessä 16.2.

Maaliskuu 2017
Opintomatka Kööpenhaminaan ja Malmöön 27.2. – 1.3.
Palveluverkkokokous 2.3.
Kivistön tiimin visiopäivät 15.3. ja 24.3.
Aluetiimikokous 17.3.
Suojeluneuvottelukunta 20.3.
Kaavoituskatsaus ilmestyi
Visioprosessi ja pikakysely Kaupunkisuunnittelulautakunnassa 13.3.

Prosessikalenteri

ALUETYYPPIKUVAUKSET JA VUOROVAIKUTUS
4-6/2017

Aluetyyppien määrittely ja kuvaus

Kivistö 2027 – visiokysely

Vision työstö

Vuorovaikutus asukkaiden ja sidosryhmien kanssa

VISIO
6-8/2017

Vision kiteytys

Vision strategisten linjausten ja toimenpiteiden määrittely

Visio Kaupunkisuunnittelulautakuntaan

KAAVARUNKO 2018

Huhtikuu 2017
Visiokysely auki 11.4.-9.5.
Uutiskirje 2/2017 ilmestyi
Kenttätyöskentelyä Kivistön suuralueella 19.4.

Toukokuu 2017
Uutiskirje 3/2017 ilmestyi
Kivistön aluetoimikunta 10.5.
Tulevaisuuskuvat –työpaja Seutulassa 11.5.
Visiointia liikennesuunnittelijoiden kanssa 17.5.
Kivistön tiimin visioiltapäivät 17.5. ja 19.5.
Kaupunkisuunnittelu mukana KYTKE-festareilla 20.5.
Kivistön vision ja kaavarungon ohjausryhmä 23.5.
Visiointia yleiskaavoituksen kanssa 29.5.
Työpaja koululaisille Aurinkokivessä 30.5.

Kesäkuu – Heinäkuu 2017
Uutiskirje 4/2017 ilmestyi
Aluetiimikokous 14.6.
Kivistön vision ja kaavarungon ohjausryhmä 19.6.
Kivistön visiolausekysely auki
Kivistön tiimin visioiltapäivä 21.6.

Elokuu 2017
Kivistön vision ja kaavarungon ohjausryhmä 15.8.
Kivistön visio Kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.8.
Kivistö esittäytyy Tikkurilan Muuntamolla 24.8.

Syyskuu 2017
Kivistön kaupunkisuunnittelu Kivistön kyläjuhlilla 2.9.

Selvitykset

Visiotyön aluksi käynnistettiin suuralueen nykytilaselvitysten laatiminen, jotta saataisiin kokonaiskuva suuralueesta ja sen eri osa-alueista. Lähtökohtana oli tarkastella alueen nykytilaa yleisellä tasolla. Nyt laadittuja nykytilaselvityksiä tarkennetaan vielä tarpeen mukaan kaavarungon laatimisen yhteydessä.

Tärkeimpänä lähtötietona alueen nykytilaselvityksissä käytettiin alkuvuodesta 2017 valmistunutta *Vantaan yleiskaavojen ajantasaisuuden arviointi* -raporttia. Lisäksi nykytilaselvityksiä täydennettiin tarvittavin osin juuri tätä työtä varten tehdyillä paikkatieto- ja muilla vastaavilla analyyseilla.

Nykytilaselvityksissä tarkasteltiin koko suuralueen tasolla seuraavia osa-alueita:

- asuminen
- työ
- palvelut
- liikkuminen
- rakennettu ympäristö
- viherrakenne
- ympäristöhäiriöt

Nykytilaselvitysten sekä muiden työskentelyvaiheiden pohjalta suuralueelle laadittiin viisi aluetyyppiä, jotka kuvaavat alueen eri osa-alueita. Sekä nykytilaselvitysten että aluetyyppikuvausten laatimisen lähtökohtana oli jatkuva työskentelyn vuorovaikutteisuus ja vuorottaisuus. Luonnosaineistoja käsiteltiin useaan otteeseen eri työryhmissä ja kokoonpanoissa, jotta kaikki oleelliset näkökulmat tulisivat mahdollisimman hyvin huomioiduiksi tuloksissa.

Alueen nykytilaselvityksistä on koottu erillinen kooste, joka on tämän raportin liitteenä (*Liite 2*).

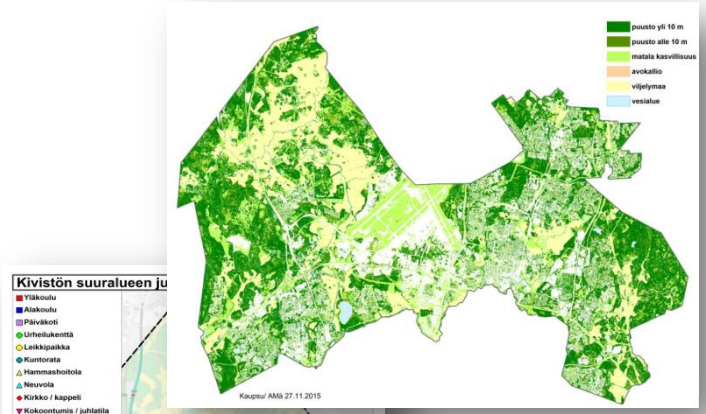

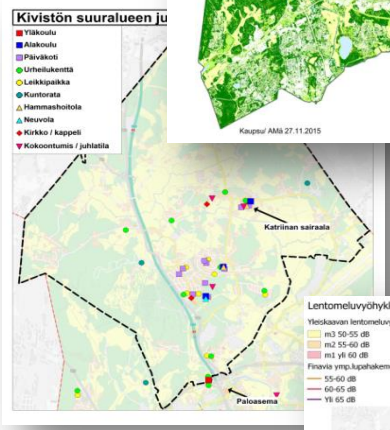

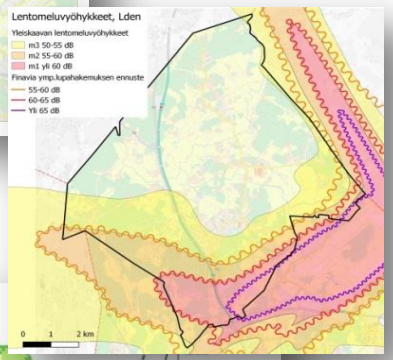

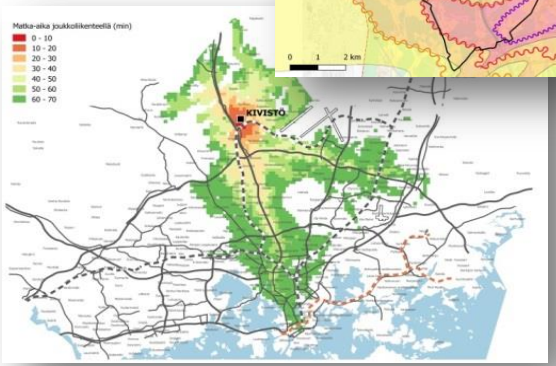

Strategiat ja ohjelmat

Kivistön suuralueen vision laatimisen oleellisena osana koostettiin yhteen kaikki siihen oleellisesti liittyvät kaupungin strategiat ja ohjelmat. Kaupungin strategiat ja ohjelmat ohjaavat sekä Kivistön suuralueen visiota että myöhemmin laadittavaa Kivistön keskustan kaavarunkoa.

Vantaan visio vuodelle 2025 valtuustokaudella 2013 – 2017 on: ”Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.”

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan visio ja strategia 2025:n mukaan ”Sujuva ja elävä Vantaa on kestävästi rakennettu ja kansainvälisesti arvostettu lentokenttäkaupunki”.

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteena on ”aito ja kestävä kaupunkiympäristö.”

Visiota ohjaavat strategiat ja ohjelmat:

- Valtuustokauden strategia 2013 – 2017, Vantaan kaupunki
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015, Vantaan kaupunki
- Vantaan viheralueohjelma 2011 – 2020, Vantaan kaupunki
- Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (VALO), Vantaan kaupunki
- Vantaan asunto-ohjelma 2009 – 2017, Vantaan kaupunki
- Vantaan ympäristöpolitiikka 2012 – 2020, Vantaan kaupunki
- Vantaan kaupungin ympäristöohjelma 2013 – 2016, Vantaan kaupunki
- Vantaan elinvoimaohjelma 2014 – 2016, Vantaan kaupunki
- Vantaan maapoliittiset linjaukset, Vantaan kaupunki
- Lasten ja nuorten Vantaa II - Toimintaohjelma vuosille 2013 – 2016
- Vantaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala: Toimialan visio ja strategia 2025
- Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelma 2017 – 2026, Vantaan kaupunki (luonnos)
- Vantaan kaupunkitilaohje (luonnos)

Tarkemmat tiedot ja suorat linkit strategioihin löytyvät tämän raportin lopusta.

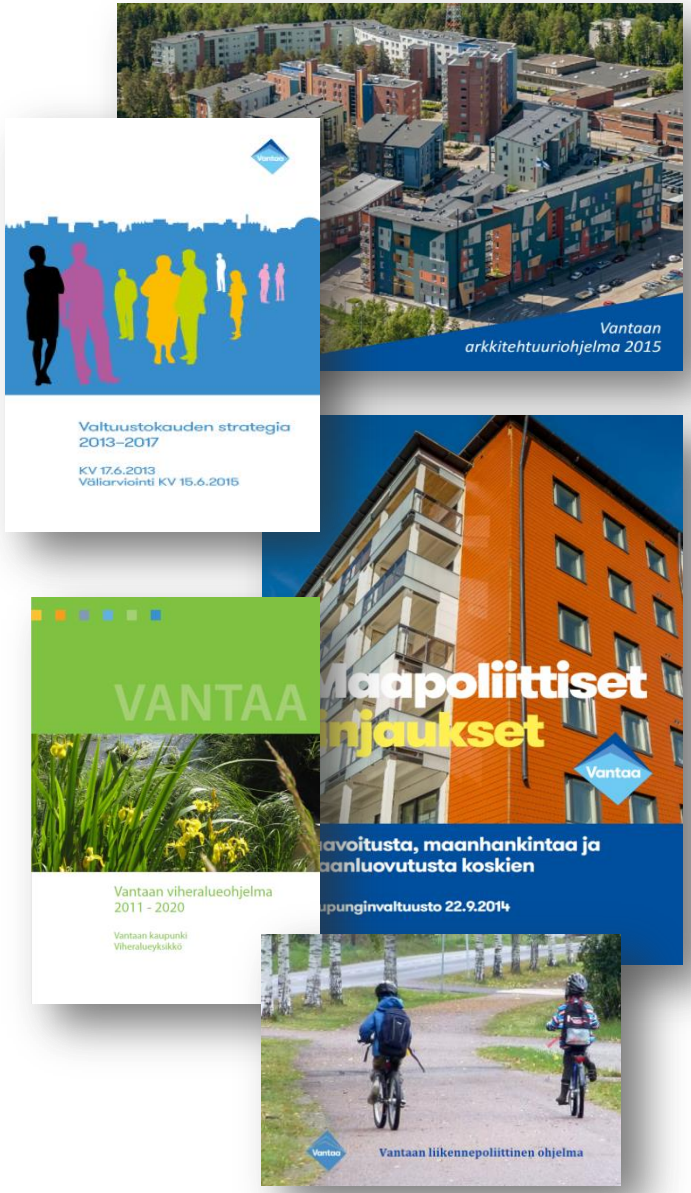

Aluetyyppikuvaukset

Kivistön suuralue on pinta-alaltaan yli 70 km² ja se kattaa lähes kolmanneksen koko Vantaan pinta-alasta. Alueen laajuuden ja monimuotoisuuden vuoksi osana visiota laadittiin aluetyypit ja niiden kuvaukset helpottamaan suuralueen eri osa-alueiden profilointia ja niiden tulevaisuuden visiointia.

Aluetyyppien muodostaminen oli monivaiheinen prosessi, jossa hyödynnettiin niin nykytilaselvityksien tuloksia kuin sidosryhmäyhteistyötä sekä asukasvuorovaikutusta. Aluetyyppien muodostamisen tarkoituksena oli löytää eri osa-alueiden ominaispiirteet, erityiset arvot sekä hahmottaa eri alueiden tulevaisuuden näkymiä.

Kivistön suuralueen visio koostuu viidestä aluetyypistä:

- Kivistön keskusta
- Tiivistyvä Kivistö
- Kulttuurimaiseman Kivistö
- Metsäinen Kivistö
- Elinkeinojen Kivistö

Aluetyyppien kuvauksessa on esitelty jokaisen aluetyypin rajaus kartalla, nykytilan kuvaus sekä visio vuodelle 2042. Lisäksi on esitelty esimerkkiasukkaiden kautta millaista elämää vuonna 2042 Kivistön suuralueella vietetään.

Aluetyypit on tarkemmin kuvattu erillisessä koosteessa, joka on tämän raportin liitteenä (*Liite 1*).

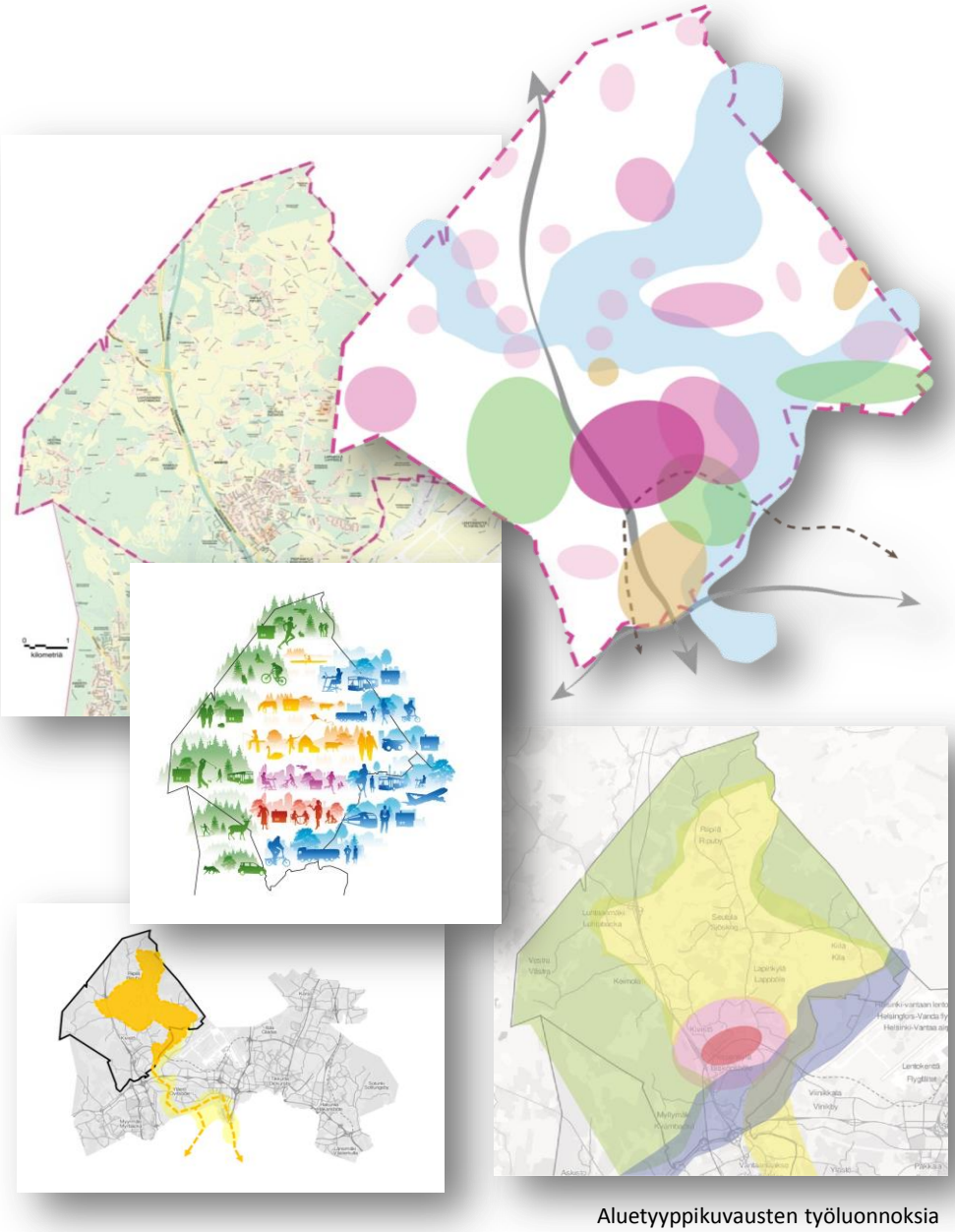

Aluetyyppikuvausten työluonnoksia

Visiopäivät

Prosessin aikana Kivistön asemakaavayksikön visiopäivissä on visiota työstetty yhdessä eteenpäin. Työn lähtökohtana on ollut vuosien 2015-2016 aikana tehty Marja-Vantaan vision arviointityö ja sen tulokset. Näitä arviointituloksia käytetään hyödyksi erityisesti Kivistön keskustan kaavarunkotyössä.

Yhtenä tärkenä tehtävänä visiopäivissä on ollut muodostaa yhtenäinen kuva Kivistön asemakaavayksikön sisällä siitä, mikä on Kivistön suuralueen tulevaisuus ja mitä visiolla pyritään saavuttamaan. Visiopäivien aikana on mm. perehdytty Marja-Vantaan vision arviointiin, keskusteltu Kivistön vision tavoitteista ja tarkoituksesta, suunniteltu visiokyselyitä sekä laadittu aluetyyppien visiokuvauksia. Työskentely on ollut keskustelevaa ja ryhmässä yhdessä tekemistä.

Visiopäivät 2016 – 2017

3.11.2016	Perehtymistä Marja-Vantaan suunnitteluaineistoihin
14.12.2016	Visiotyön aluerajaus ja sisältö
21.12.2016	Lähtökohtien määrittely visiolle
15.3.2017	Vision tavoitteiden ja tarkoituksen selkeyttäminen
24.3.2017	Vision teemat ja visiokyselyn suunnittelu
19.4.2017	Kenttätyöskentelyä Kivistön suuralueella
17.5.2017	Vision aluetyypit
19.5.2017	Aluetyyppien tarkentaminen
21.6.2017	Vision kiteytys visiokorttiin

Värikäs kaikilla tasoilla?

Meidän kaupunki?

Timanttinen Kivistö?

Elinkeinojen kämmen?

Vantaan jalokivi?

Yhteinen Kivistö?

Kylien Kivistö – Pientalojen Kivistö – Tiivistyvä Kivistö?

Taiteestaan kuuluisa kestävä kotikaupunki, joka on värikäs ja yhteinen kaikilla tasoilla?

Sidosryhmätyöskentely

Kivistön visiota on työstetty eri sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on ollut saada mahdollisimman laaja osallistujajoukko mukaan Kivistön suuralueen visiotyöhön. Kivistön asemakaavayksikkö sekä kuntatekniikan suunnittelijat ovat kokoontuneet suunnittelijatiiminä viikoittain. Suunnittelutiimiä laajemman visiotyön suunnitteluryhmän kesken on työstetty aineistoa kerran kuukaudessa. Lisäksi visiotyötä on tehty Kivistön aluetiimeissä sekä Kivistön vision ohjausryhmän kokouksissa. Näiden kokousten lisäksi on pidetty yksittäisiä tapaamisia, jotka ovat keskittyneet tiettyihin teemoihin, kuten liikkumiseen, palveluihin, matkailuun ja asukasyhteistyöhön. Eri työvaiheita on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja Kivistön aluetoimikunnassa.

Alle on listattu tapaamiset, joita on pidetty visiotyön talven 2016 – kesän 2017 aikana:

Toistuvat kokoukset

- Kivistön suunnittelutiimin kokoukset viikoittain
- Visiotyön suunnitteluryhmän kokoukset kerran kuukaudessa
- Kivistön aluetiimit 29.11.2016, 7.3.2017, 14.6.2017
- Kivistön vision ohjausryhmä 23.5.2017, 19.6.2017, 15.8.2017

Yksittäiset kokoukset ja työpajat

- Kivistön asemakaavasuunnittelijat MarjaVerkon USVA-työpajassa 11.1.2017
- Kokous MarjaVerkon kanssa 25.1.2017
- Kivistön yhteishuoneen työpajatuparit 2.2.2017
- Kivistön mahdollisuudet matkailun näkökulmasta 7.2.2017
- Palveluverkkokokous 2.3.2017
- Visiokeskustelua suojeluneuvottelukunnassa 20.3.2017
- Visioprosessi ja pikakysely kaupunkisuunnittelulautakunnassa 13.3.2017
- Visiokeskustelua ja pikakysely Kivistön aluetoimikunnassa 10.5.2017
- Visiointia liikennesuunnittelijoiden kanssa 17.5.2017
- Visiointia yleiskaavasuunnittelijoiden kanssa 29.5.2017
- Asukasyhteistyönkehittäminen kuntalaispalveluiden kanssa 7.8.2017
- Visio kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.8.2017

Opintomatkat

Visiotyöhön on sisältynyt erilaisten referenssikohteiden vertailu paikan päällä. Vertailukohteista on haettu yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia Kivistön suuralueen ja erityisesti sen keskustan kanssa esimerkiksi vertailemalla kaupunkirakennetta, asukaslukua, asukastiheyttä ja kehityshistoriaa. Olemme myös tutkineet referenssikohteiden visioita ja arvioineet, miten visiot kaupungeissa ovat toteutuneet ja miten ne näkyvät kaupunkikuvassa.

Opintomatka Jätkäsaareen ja Helsingin kantakaupunkiin 3.11.2017

Kivistön asemakaavayksikkö kävi tutustumassa Jätkäsaaren uusin kortteleihin sekä Helsingin kantakaupunkiin, jossa erityisenä kiinnostuksen kohteena oli kaupunkirakenteen tehokkuus ja alueella asuvien asukkaiden määrä.

Opintomatka Leppävaaraan 17.1.2017

Kivistön asemakaavayksikkö tutustui Leppävaaran keskustaan. Leppävaarassa ja Kivistössä on samankaltaisia suunnittelukysymyksiä: sekä Leppävaarassa että Kivistössä keskusta sijoittuu juna-aseman läheisyyteen, keskustassa palvelut keskittyvät kauppakeskukseen ja alueen läpi kulkee kaupunkirakennetta jakava liikenneväylä.

Opintomatka Kööpenhaminaan ja Malmöön 27.2.-1.3.2017

Kivistön asemakaavayksikkö sekä Kuntatekniikan suunnittelijat kävivät tutustumassa Kööpenhaminan ja Malmön uusiin kaupunkisuunnittelukohteisiin. Matkaa varten tuotettiin opintomatkaopas ja matkan jälkeen tehtiin matkaraportti. Matkan aikana erityistä huomiota kiinnitettiin erityisesti ihmisen mittakaavaan ja pyöräily- ja kävely-ympäristöihin.

3 Asukasyhteistyö ja sen kehittäminen

Visiotyön yhteydessä on laadittu suuntaviivoja asukasyhteistyön kehittämiselle. Tavoitteena on tehdä Kivistön kaupunkisuunnittelusta jatkossa entistä helpommin lähestyttävää ja mahdollisimman monenlaisia asukkaita ja toimijoita tavoittavaa. Tässä osiossa kerrotaan tarkemmin asukasyhteistyön viestintäkanavista, tapahtumista ja kyselyistä.

Visiotyön yhteydessä on kehitetty Kivistön asemakaavayksikön viestintäkanavia ja vuorovaikutuksen tapoja yhdessä kaupunkisuunnittelun viestinnän ja vuorovaikutuksen asiantuntijoiden kanssa. Kivistössä on jo entuudestaan ollut paljon vuorovaikutusta asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa esimerkiksi MarjaVerkon toiminnan myötä, joten vuorovaikutuksen kehittämiselle on ollut hyvä pohja. Uusia kehittämisideoita vuorovaikutukseen on saatu esimerkiksi tutustumalla naapurikaupunkien kaupunkisuunnittelijoiden vuorovaikutuskäytäntöihin.

Kivistölle on laadittu viestinnän ja vuorovaikutuksen vuosikello, jossa on listattu erilaisia vuorovaikutuskeinoja ja -tilaisuuksia. Visiotyön aikana on kokeiltu monipuolisesti erilaisia tapoja vuorovaikuttaa erityisesti keskittyen sähköisiin viestintäkanaviin, asukkaille suunnattuihin työpajoihin sekä kyselyihin. Kivistön visiotyölle on perustettu oma Facebook-sivu sekä sähköinen uutiskirje. Asukkaille on tehty kolme erilaista kyselyä. Kivistön kaupunkisuunnittelijat ovat olleet mukana eri kaupunkitapahtumissa juttelemassa asukkaiden kanssa ja jakamassa tietoa Kivistön kehityksestä. Työpajoja on pidetty esimerkiksi Aurinkokiven koululaisille ja Seutulan asukkaille.

Viestintäkanavat

Kivistön visiotyön yhteydessä on kehitetty uusia ja vanhoja viestintäkanavia. Tässä on lueteltu pääasialliset Kivistön asemakaavayksikön viestintäkanavat:

Vantaan kaupungin Kivistön asemakaavoituksen verkkosivut Kivistön nettisivuja on päivitetty ja Kivistön visio ja kaavarungolle on avattu uusi sivusto www.vantaa.fi/kiviston_visio_ja_kaavarunko, josta on löydettävissä kaikki työhön liittyvät materiaalit.

Suunnitellaan Kivistö –Facebook-sivut Kivistön asemakaavayksikkö on perustanut vuoden 2017 alussa Facebook-sivut *Suunnitellaan Kivistö-Kivistön visio ja kaavarunko.* Kivistön Facebook-sivulla on tällä hetkellä lähes viisisataa tykkääjää. Sivua päivitetään viikoittain.

Uutiskirje *Kaupunkisuunnittelua Kivistössä* –uutiskirje on perustettu kokeiluna vuoden 2017 alussa ja se on julkaistu neljä kertaa. Uutiskirjeen voi tilata lähettämällä sähköpostia osoitteeseen suunnitellaankivisto@vantaa.fi ja se toimitetaan tilaajille sähköisesti.

Vantaan Kivistö –nettisivut Vantaan Kivistö –nettisivut toimivat edelleen aktiivisina alueen hankesivuina. Nettisivuja on päivitetty kesän 2017 aikana ja sivuille on lisätty esimerkiksi sosiaalisen median seurantaosio someseinä.

Postikortti koteihin Kivistön suuralueelle jaettiin vuoden 2017 alussa koteihin postikortit, jossa kerrottiin Kivistön kaupunkisuunnittelusta, tulevasta asukastilaisuudesta ja eri tiedotus- ja vaikutuskanavista.

Flyerit Kivistön suunnittelusta ja uusista sähköisistä viestintäkanavista on tiedotettu jakamalla flyereita yleisötilaisuuksissa ja erilaisissa tapahtumissa.

Tapahtumat asukkaille

Kivistön suuralueen visiotyön yhteydessä on järjestetty useita vuorovaikutustilaisuuksia asukkaiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa. Tilaisuuksien tarkoituksena on ollut keskustella asukkaiden kanssa ja kerätä mielipiteitä ja toiveita Kivistön suuralueen suunnittelun tueksi. Vuorovaikutustilaisuuksissa on pyritty tapaamaan mahdollisimman monenlaisia asukkaita eri puolelta suuraluetta. Yleisötilaisuuksien aineistot ovat saatavilla Kivistön nettisivuilta.

Yleisötilaisuus Aurinkokivessä 1.12.2016
Kivistön Aurinkokivessä pidettiin 1.12.2016 Kivistön asemakaavayksikön järjestämä kaikille avoin yleisötilaisuus, jonka pääteemana oli liikenne. Tilaisuudessa oli paikalla noin 20 asukasta. Tilaisuudessa esiteltiin ajankohtaisia kaavahankkeita, pysäköintiselvityksen tuloksia sekä keskusteltiin asukkaiden kanssa arjen liikkumisesta Kivistössä.

Yleisötilaisuus Aurinkokivessä 16.2.2017
Kivistön Aurinkokivessä pidettiin 16.2.2017 Kivistön asemakaavayksikön järjestämä kaikille avoin yleisötilaisuus, jossa visioitiin asukkaiden johdolla koko Kivistön suuralueen tulevaisuutta vuosille 2027 ja 2067. Tilaisuudessa oli paikalla lähes 70 asukasta. Erityisiksi Kivistön nykytilan arvoiksi koettiin luonnonläheisyys sekä laajat metsäalueet. Kasvava kaupunki koettiin pääosin mielenkiintoiseksi asuinympäristöksi, vaikkakin monenlaisia uusia palveluja kaivattiin alueelle mahdollisimman pian. Visiovaiheessa nousi esiin erityisesti uudet liikuntapalvelut sekä luonnonläheisyyden säilyttäminen. Pyöräilymahdollisuuksien parantamista toivottiin myös yli kaupungin rajojen. Yleisötilaisuus tuotti suunnittelijoille paljon arvokasta tietoa asukkaiden tulevaisuuden toiveista.

Vantaan tulevaisuuskuvat Seutulassa 11.5.2017
Tulevaisuustyöpaja Seutulassa järjestettiin osana Vantaan tulevaisuuskuvat –hanketta. Tilaisuuteen osallistui 21 paikallista asukasta. Tehtävänä oli laatia ”Seutulan tarina” ja Työskentelymenetelmänä käytettiin tulevaisuuden muistelua vuodesta 2040 taaksepäin. Seutulan arvo nähdään sen monimuotoisuudessa: kulttuurimaisema, luonto ja virkistys mahdollistavat ainutlaatuisen ympäristön.

Tapahtumat asukkaille

Kivistön kaupunkisuunnittelijat Kytke-festareilla 20.5.2017
Kivistön asemakaavasuunnittelijat jalkautuivat lasten ja nuorten pariin KYTKE-festareille ja jakoivat tietoa Kivistön kaupunkisuunnittelusta ja visiokyselystä sekä keskustelivat asukkaiden kanssa Kivistöön liittyvistä toiveista ja unelmista.

Työpaja koululaisille Aurinkokivessä 31.5.2017
Aurinkokiven koululaiset visioivat Kivistön tulevaisuutta visiotyöapajassa 30.5. Kivistön nykytilaa ja tulevaisuutta kuvattiin piirtäen, kirjoittaen ja kuvia liimaillen. Vuonna 2017 Kivistön todettiin olevan värikäs, omituinen, aito, aurinkoinen ja rauhallinen. Mukavina asioina Kivistössä mainittiin esimerkiksi puistot, värikkäät talot, hyvä koulu ja kivat kaverit. Työpajan visiointiosuudessa siirryttiin aikakapselilla vuoteen 2042. Vuonna 2042 Kivistön visioitiin olevan mm. suuri, hurmaava, vauhdikas, valoisa, cool ja hurja. Vuonna 2042 Kivistössä on värikästä ja yllättävää arkkitehtuuria, elämyksellinen kauppakeskus ja paljon puistoja. Liikkumisen kuviteltiin olevan helppoa, hauskaa ja jännää – ihan kuin olisi vuoristoradassa!

Kivistön esittäytyminen Tikkurilan Muuntamossa 24.8.
Tikkurilassa kaupungin pop up –toimipiste Muuntamossa vietetään Tulevaisuuden Vantaa -teemapäivää torstaina 24.8. klo 12–19. Paikalla on Kivistön asemakaavayksikön kaupunkisuunnittelijoita vastaamassa asukkaiden kaupunkisuunnitteluun liittyviin kysymyksiin.

Kivistön kaupunkisuunnittelu Kivistön kyläjuhlilla 2.9.
Kivistössä vietetään jo perinteeksi muodostuneita Kivistön kyläjuhlia lauantaina 2.9.2017. Kivistön kyläjuhla on koko suuralueen yhteinen tapahtuma asukkaille ja paikallistoimijoille. Kyläjuhlassa esittäytyvät niin paikallisyhdistykset, urheiluseurat kuin yrityksetkin ja ohjelmassa on myös esiintyjiä ja muita tapahtumia. Myös Kivistön asemakaavayksikkö on mukana tapahtumassa esittelemässä kaupunkisuunnittelun ajankohtaisia asioita sekä kuuntelemassa asukkaiden ajatuksia Kivistön kehityksestä.

Asumisen nykytila -kysely

Osana vision selvitystyötä Kivistön asemakaavayksikkö toteutti Kivistön suuralueen asumisen nykytilaa luotaavan kyselyn 31.1. – 1.3.2017. Kyselyä jaettiin Facebook-ryhmissä, Kivistön asemakaavayksikön omalla sivustolla sekä Kivistön suuralueen asukasryhmässä. Kysely keräsi yhteensä 416 vastaajaa, joista 407 ilmoitti asuvansa Kivistön suuralueella.

Kyselyn mukaan asumiseen Kivistön suuralueella ollaan varsin tyytyväisiä. Yleisarvosanat ovat melko yhdenmukaiset alueelta toiselle. Keskustan alueella puhuttelee pysäköinti, Kivistön suuralueen muilla alueilla liikkuminen ja sen turvallisuus. Tulevaisuuteen suhtaudutaan odottavasti – ymmärretään, että Kivistö kasvaa ja kehittyy, mikä tuo mukanaan muutoksia.

Kysely muistuttaa myös siitä, että Kivistön suuralueella eri alueet ovat erilaisia ja niille muutetaan ja niillä asutaan eri syistä. Siksi yksi ratkaisu ei sovi kaikille eikä kaikkialle.

Kyselyn tulokset on tarkemmin kuvattu erillisessä koosteessa, joka on tämän raportin liitteenä (*Liite 3*).

Visiokarttakysely

Kivistön asemakaavayksikkö toteutti osana visiotyötä visiokyselyn 11.4. – 11.6.2017. Kyselylinkkiä jaettiin Facebook-ryhmissä, Kivistön asemakaavayksikön omalla sivustolla sekä Kivistön suuralueen asukasryhmässä. Kyselyä jaettiin myös Seutulan kyläyhdistyksen kautta paperisena versiona. Kysely keräsi yhteensä 405 vastausta.

Tulosten mukaan asuinalueelta odotetaan liikkumisen helppoutta, rauhallisuutta, luontoa ja luonnon kokemuksellisuutta. Lisäksi arvostetaan tunnistettavaa paikan henkeä ja tekemisen mahdollisuuksia kunkin paikan lähtökohtia ja potentiaalia painottaen.

Tulevaisuudessa Kivistössä toivotaan asumisen olevan turvallista, luonnonläheistä ja rauhallista. Osa arvostaa väljää maaseutumaisuutta, osa kehittyvää kaupunkimaista ympäristöä. Yhteistä on toive monipuolisista palveluista Kivistön keskustassa ja niiden saavutettavuuttakin edistävistä kattavasta virkistysreittiverkostosta, myös keskustan ulkopuolelle.

Kyselyn tulokset on tarkemmin kuvattu erillisessä koosteessa, joka on tämän raportin liitteenä (*Liite 4*).

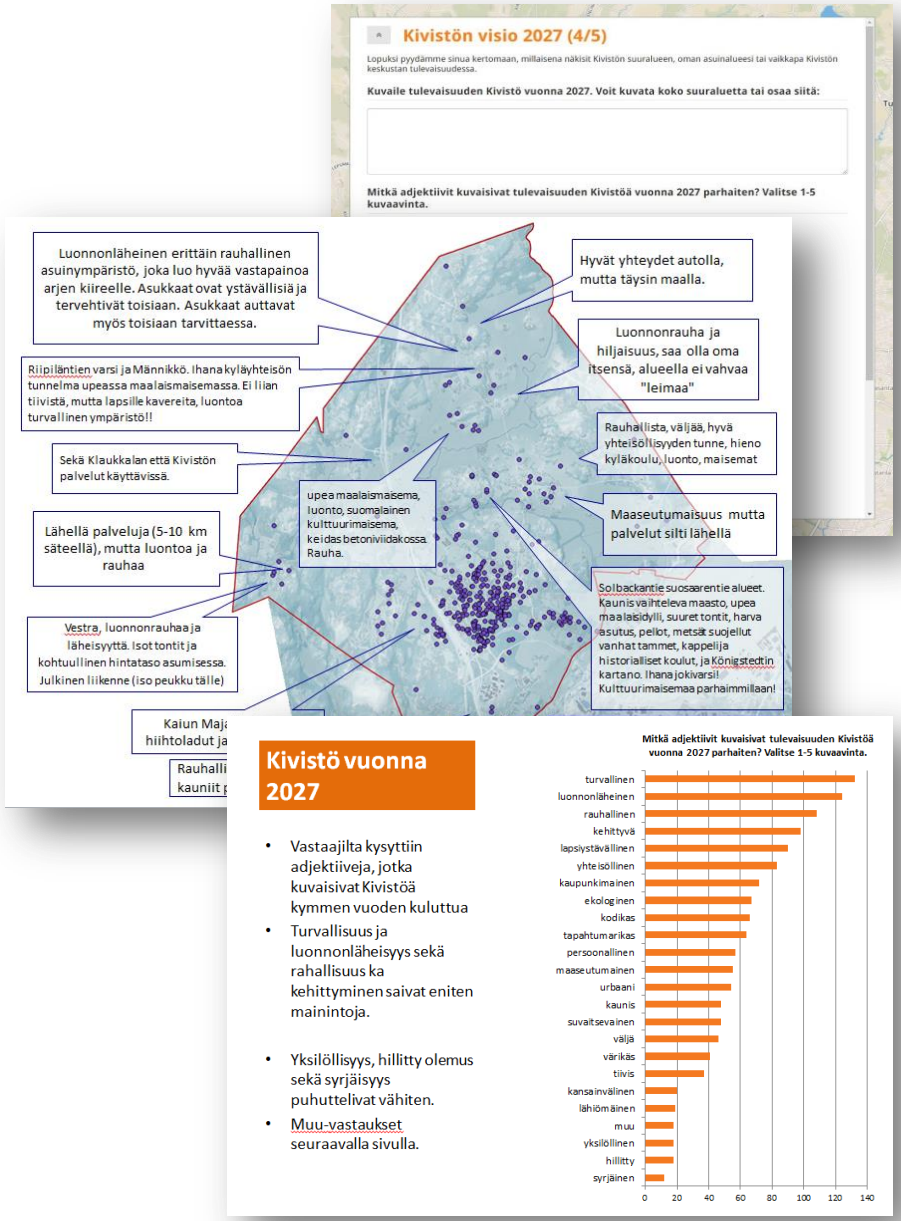

Visiosanakysely

Kivistön asemakaavayksikkö toteutti osana visiotyötä heinäkuussa 2017 visiosanakyselyn. Kivistöä kuvaavia sanoja selvitettiin jo kevään visiokarttakyselyssä, mutta tällöin kuvaukset ulotettiin lyhyemmälle ajanjaksolle, vuoteen 2027. Kysely keräsi 85 vastausta.

Kesän visiosanakyselyssä selvitettiin, mitkä adjektiivit sopisivat parhaiten kuvaamaan Kivistön suuraluetta 25 vuoden kuluttua tästä hetkestä eli vuonna 2042. Lisäksi vastaajia pyydettiin selittämään, mitä valitut sanat merkitsevät vastaajalle.

Kyselyssä jaetulle ykkössijalle nousivat adjektiivit *aktiivinen, vehreä* ja *monipuolinen*. Adjektiivien perustelut osoittivat, että yksi sana voi sisältää hyvinkin laajalti eri ominaisuuksia. Rajallisen vastaajamäärän vuoksi kyselyn tuloksia ei ole käytetty suoraan määrittämään Kivistön visiolausetta, vaan määrittelyyn on vaikuttanut kaikki kertynyt materiaali. Itse visiosanoja on pohdittu visiosanakyselyn tuottamien sanaäänestyksen ja -selitysten sekä aiemmin 2017 tehtyjen Kivistön kyselyiden valossa. Tausta-aineistona on käytetty myös Vantaalla Suomi 100 -hankkeessa toteutettua Tulevaisuuskuvat -kyselyä. Tavoitteena on ollut tunnistaa, mitkä sanat olisivat riittävän kattavia kuvaamaan kaikkea sitä, mitä asukkaat sekä muut toimijat Kivistön tulevaisuudelta toivovat.

Kyselyn tulokset on tarkemmin kuvattu erillisessä koosteessa, joka on tämän raportin liitteenä (*Liite 5*).

Kivistön visiosanat 2042

Tässä kyselyssä voit kertoa, mitkä adjektiivit sopisivat mielestäsi parhaiten kuvaamaan tulevaisuuden Kivistön suuraluetta. Kevään karttapohjaisessa visiokyselystä ja eri työpajoista loppusuoralle valikoituneen 15 ehdokkaan lisäksi voit ehdottaa myös omaa valintaasi. Vastaaminen vie vain pari minuuttia.

Vastaustasi odotamme 31.7.2017 mennessä. Lisätietoja kyselystä saat osoitteesta suunnitellaankivisto@vantaa.fi

Taustatiedot

Valitse sopivimmat vaihtoehdot

- Asun Kivistön keskustassa
- Asun muualla Kivistön suuralueella
- Asun muualla kuin Kivistön suuralueella
- Olen töissä Kivistön suuralueella
- Olen töissä muualla Vantaalla
- Työnantajani on Vantaan kaupunki
- Muu, mikä?

Millainen on unelmiesi Kivistö vuonna 2042?

Valitse mielestäsi 1-3 kuvaavinta sanaa. Alle avautuviin jatkokysymyksiin voit perustella valintasi!

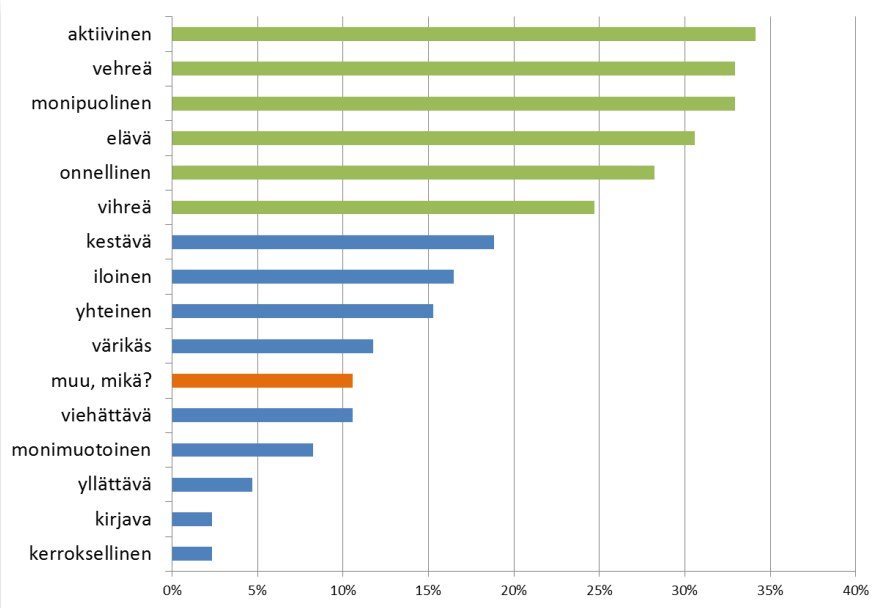

Visiosanakysely

Visiosanojen sisältöjä tulkittuina kyselyssä annetuista tarkentavista kommenteista:

1. **Aktiivinen:** aktiivista toimintaa, paikallisyrittäjyys, kulttuuri, taide, työn ja tekemisen paikat. Suunnittelua, joka kannustaa aktiivisuuteen, yhdessä tekemiseen ja vastuuseen omasta ympäristöstä.
2. **Vehreä:** läsnä oleva vihreys. Suunnittelussa vihreyden huomioon ottaminen. Väljyyden tunne tiiviissäkin ympäristössä: yksityisyys ja yhteisöllisyys, eri aluetyypit, niiden kutsuvuus ja puhuttelevuus, hyvinvointi.
3. **Monipuolinen:** etenkin palveluiden ja asumisen mahdollisuuksien moninaisuus
4. **Elävä:** palvelut, ihmisiä 24/7, monipuolisuus, kohtaamiset, tapahtuma
5. **Onnellinen:** Suunnittelun ja asukkaiden yhteinen vastuu. Turvallinen elämän ympäristö, joka ottaa eri asumis- ja elämäntilanteet huomioon, vaalii ja lisää hyvinvointia.
6. **Vihreä:** luonto läsnä suunnittelussa, luonto läsnä kaikissa aluetyypeissä, hyvinvointi
7. **Kestävä:** kestäviä valintoja tukevaa suunnittelua, kunnossapito, vastuunkanto
8. **Iloinen:** yhteisö, joukkoon kuuluminen, välittämien, ympäristö ja arkkitehtuuri
9. **Yhteinen:** kunnioitus, yhteisö, osallistava, omaksi koettu
10. **Värikäs:** ympäristö ja arkkitehtuuri
11. **Viehättävä:** vehreä ympäristö, kiinnostava, mahdollistava, kaunis ja kutsuva
12. **Monimuotoinen:** luonto läsnä, koti, salliva, eri asukas- ja ikäryhmät huomioiva
13. **Yllättävä:** ympäristö ja arkkitehtuuri
14. **Kerroksellisuus:** monipuolisuus, etenkin ajallisesti
15. **Kirjava:** monipuolisuus, etenkin arkkitehtonisesti

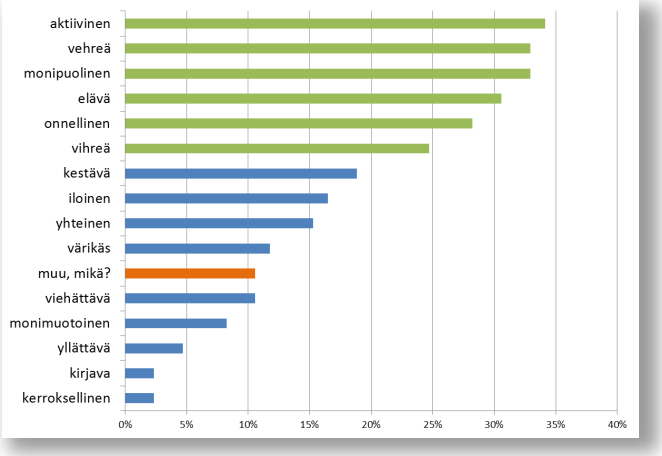

4 Visio

Onnellinen Kivistö

Vehreä ja aktiivinen kotikaupunki

Visiolause kiteyttää Kivistön tahtotilan ja tavoitellun tulevaisuuden koko Kivistön suuralueen osalta. Visiosanojen sisältämien keskeisten tavoitteiden sisällyttäminen kaikkeen maankäytön suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä tehtyjen toimenpiteiden seurantaan on avainasemassa.

Tärkeää on myös huomata se, että suuralueen eri alueet ovat keskenään erilaisia. Siksi onnellisuus, vehreys ja aktiivisuus voivat saada erilaisia painotuksia ja sisältöjä eri aluetyypeissä.

Visiolauseessa **onnellisuus** kuvaa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Onnellisuuteen vaikuttaa monet asiat. Onnellisuuteen vaikuttaa hyvä koti, asuinalue ja työympäristö, jonka jokainen voi kokea omakseen. Onnellisuus on mielekkäitä ja monipuolisia tekemisen mahdollisuuksia, yhteisöön kuulumista, turvallisuutta ja mahdollisuutta omaan tilaan.

Kivistössä onnellisuuteen liittyy vahvasti **vehreys**, jonka voi kokea eri tavoin Kivistön kaikilla alueilla. Vehreys liittyy hyvinvointiin, mutta se voi tulevaisuudessa ottaa omakseen myös esimerkiksi ympäristötaiteen. Onnellista elämää tukee myös elävä ja **aktiivinen** ympäristö, erilaisin painotuksin eri aluetyypeissä. Valinnanvapaus on myös hyvinvointia rakentavaa – tätä ominaisuutta tukevat monipuoliset ja toisistaan erottuvat alueet. Aktiivisuus korostaa sitä, että hyvällä asuinalueella on riittävästi tarjontaa: palveluita, tapahtumia, mahdollisuuksia – Kivistöstä ei tarvitse lähteä pois.

Onnellisen Kivistön saavuttaminen edellyttää aktiivista yhdessä tekemistä. Tässä jokaisella on oma tärkeä roolinsa, niin kaupungilla, asukkailla kuin kaikilla muilla toimijoilla.

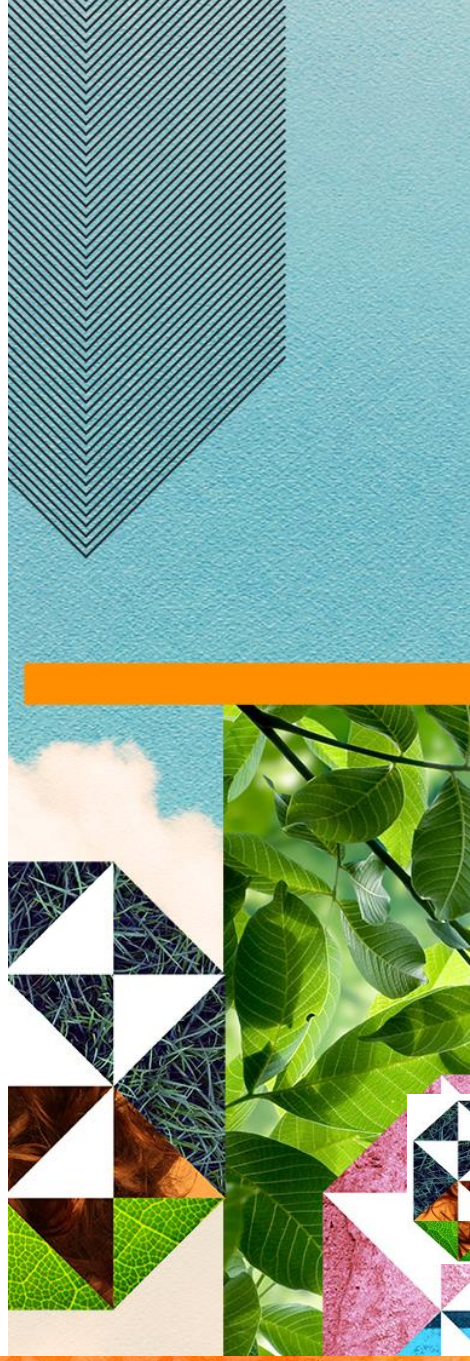

Visiosanakyselyssä vastattuja merkityksiä visiosanoista

Monipuolinen *- valinnanvaraa niin ulkoiluun, ruokailuun kuin ajanviettoon.*

Onnellinen *- Tasapainoisen, hyvinvoivan elämän mahdollistava kaikissa elämän eri vaiheissa ja tilanteissa.*

Aktiivinen *- Asukkaita kuunnellaan ja osallistetaan päätöksentekoon, sekä annetaan mahdollisuuksia paikallisille järjestöille ja seuroille.*

Elävä *- Palveluita, tapahtumia, sujuva julkinen liikenne ja pyöräreitistö*

Vehreä *- Luontoa ja ulkoilumahdollisuuksia säilytetään asutuksen välissä. Ulkoilureittejä Keimolaan ja Vantaanjoen rantaan kehitetään.*

Vihreä *- Luontoa ja hyötykasveja myös keskustassa*

Elävä *- Ihmisiä ja eläimiä ja kasveja, kaikenlaista elollista kivien lisäksi*

Vehreä *- Pidetään ympäröivä luonto osana ja jatkeena Kivistölle.*

Aktiivinen *- alueella on mahdollista harrastaa ja tehdä eikä aina tarvitse lähteä muualle.*

Elävä *- Asukkaan hyvä tulla kotiin, naapurit tervehtivät toisiaan, apua voi pyytää ja saada jos tarvitsee, eri ikäisillä ihmisillä mielekästä asumista ja harrastusmahdollisuuksia.*

Onnellinen *- Asukkailla hyvä ja turvallinen olla*

Elävä *- Tapahtumia, ihmisiä ja kokoontumismahdollisuuksia kaiken ikäisille! Iloa, valoa, taidetta ja energiaa siinä mitä tehdään.*

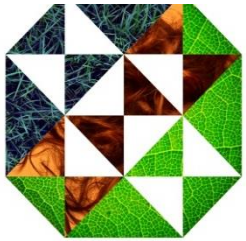

Onnellinen *- Palvelut lähellä, auttaa ihmisiä sopeutumaan, iloiset yhteisölliset ihmiset - onnellisuusprosentti kasvaa.*

Onnellinen *– Turvallinen paikka asua ja sitä kautta onnellisia ihmisiä*

Yhteinen *- Yhteisiä tiloja ja kaikille avoimia tapahtumia. Kaiken ikäiset ja -taustaiset ihmiset yhdessä.*

Aktiivinen *- Kivistössä tapahtuu paljon, pääsee ostoksille, liikkumaan, virkistäytymään, syömään hyvin, kahvittelemaan, grillaamaan, tapaamaan ystäviä, seuraamaan jazz-keikkaa tai ulkoilmaelokuvaa*

Visiokortti

Mikä visio on?

Kivistön visio kattaa koko Kivistön suuralueen. Visioprosessissa Kivistön suuraluetta on tarkasteltu osana kehittyvää Vantaata ja Helsingin seutua. Visiontyön lähtökohtana ovat olleet Vantaan kaupungin arvot: innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Työtä on ohjannut myös Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoite aidosta ja kestävästä kaupunkiympäristöstä. Kivistön visiossa tavoitteena on ollut löytää yhteinen näkemys suuralueen tulevaisuudesta ja tunnistaa alueelliset erityispiirteet. Vision tavoitevuodeksi on asetettu vuosi 2042. Kivistön suuralueen yhteinen tahtotila on määritelty vuorovaikutteisessa yhteistyössä asukkaiden ja laajan sidosryhmäjoukon kanssa.

Visiosta toteutukseen

Visiotyössä Kivistön suuralue on määritelty muodostuvan viidestä eri aluetyypistä: Kivistön keskusta, Tiivistyvä Kivistö, Kulttuurimaiseman Kivistö, Metsäinen Kivistö ja Elinkeinojen Kivistö. Alueet ovat keskenään erilaisia ja siksi vision tavoitteet, onnellisuus, vehreys ja aktiivisuus, saavat erilaisia painotuksia ja sisältöjä aluetyypeittäin. Jokaiselle aluetyypille on laadittu oma tavoitetila vuodelle 2042. Aikajanalla on esitetty aluetyypeittäin keskeisiä tavoitteita, jotka ovat avainasemassa vision saavuttamisessa. Vision toteutuminen vaatii pitkäjänteistä toimintaa, seurantaa ja vahvaa yhteistä tahtotilaa.

2007

Monipuolinen, värikäs ja kestävä keskusta alkaa rakentua

2017

Taide näkyy kaupunkikuvassa

2027

Kivistön keskusta on käveltävä kaupunki, jonne ja josta liikutaan kestävillä liikkumismuodoilla

Tilojen ja energian tehokas ja joustava käyttö on työpaikka-alueille tyypillistä

Juna-asemiin tukeutuvilla asuinalueilla on turvallista ja houkuttelevaa liikkua niin pyöräillen kuin kävellen

Vantaajokilaakson pääasiallisia virkistyksen muotoja ovat palstaviljely, pyöräily, ratsastus ja melonta

Jokaisella asuinalueella on oma identiteetti – eri asukasryhmät löytävät itselleen sopivan tavan asua ja elää arkea

Monimuotoiset metsäalueet ovat merkittäviä virkistysalueita ja ulottuvat vihersuonistona Kivistön keskustaan saakka

Työpaikka-alueet ovat tunnettuja turvallisesta ja viihtyisästä toimintaympäristöstään

ONNELLINEN KIVISTÖ

Vehreä ja aktiivinen kotikaupunki

VISIO 2042

Lisätietoa

Vision ja tämän visiokortin lisäksi prosessin aikana syntyneestä aineistosta on koottu visioraportti. Raportti liitteineen havainnollistaa, mitä työskentelytapoja ja lähtöaineistoja on käytetty ja mitä tuloksia nämä ovat tuottaneet.

Kotikaupunkia tehdään yhdessä

Tärkeimmille virkistysalueille on helppo saapua joukkoliikenteellä

Alue on merkittävä lähiruoan tuottaja

Ulkoilureittiverkosto on osa arjen liikkumisympäristöä ja tarjoaa yhteydet laajemmille virkistysalueille

Värikkäästä ja yhteisestä Kivistön keskustasta löytyvät keskeisimmät palvelut opetuksesta ja terveyspalveluista aina liikuntaan ja kulttuuriin

Laajat ehjinä kokonaisuuksina säilyneet metsäalueet ovat tärkeä osa pääkaupunkiseudun viherkehää

Onnellisuus
on kokonaisvaltaista hyvinvointia. Onnellisuutta on hyvä koti, asuinalue ja työympäristö, jonka jokainen voi kokea omakseen. Onnellisuus on mielekkäitä ja monipuolisia tekemisen ja olemisen mahdollisuuksia, terveellisyyttä, turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja omaa tilaa.

Kivistössä onnellisuutta on vehreä, elävä ja aktiivinen ympäristö, jonka voi kokea suuralueen kaikilla alueilla. Onnellisen Kivistön saavuttaminen edellyttää aktiivista yhdessä tekemistä. Tässä jokaisella on oma tärkeä roolinsa, niin kaupungilla, asukkailla kuin kaikilla muilla toimijoilla.

Seuraa Kivistön kehitystä ja osallistu suunnitteluun!
www.facebook.com/suunnitellaankivisto
www.vantaa.fi/kiviston_visio_ja_kaavarunko
www.vantaankivisto.fi

Tilaa uutiskirje:
suunnitellaankivisto@vantaa.fi

Kivistön asemakaavayksikkö | Kaupunkisuunnittelu
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Vantaan kaupunki, Kielotie 28, 01300 Vantaa

Vantaa Kivistö

Visiokortti

ONNELLINEN KIVISTÖ

KIVISTÖN KESKUSTA 2042

Kivistön keskusta on kahden asemanseudun muodostama monipuolinen ja värikäs kaupunki.

Mä oon töissä tuossa kaupunkikeskuksen lähiruokaviljelmällä puutarhurina, mutta me asutaan Pirkon ja Eerikin kanssa kolmistaan Malminkartanossa. Ajattelin kyllä, että muutettaisiin tänne Kivistön keskustaan vielä ennen kuin Pirkko menee kouluun. Täällä on kuitenkin niin hyvin kaikki palvelut ja tosi hienot puistot ihan tässä keskustassa. Oon jo katsellutkin meille uutta kotia sellaisesta yhteisöllisestä kerrostalosta, joka on ihan tässä aseman kulmilla.

TYÖSSÄKÄYVÄ PERHEELLINEN, Michael 42 v., Pirkko 6 v. ja Eerik 3 v.

METSÄINEN KIVISTÖ 2042

Metsäinen Kivistö on seudullisesti tunnettu virkistysalue ja merkittävä ekosysteemipalveluiden tuottaja.

Mun yritys tarjoaa luontomatkailua Petikon ja Vestran metsissä. Luontomatkailu kiinnostaa erityisesti stopover-matkailijoita, koska lentokentältä on vaan 10 minuutin matka Vehkalan asemalle ja siitä pääsee suoraan metsään. Puhdas ilma ja kunnon metsät on meijän matkailuvaltteja, onneks niitä löytyy vielä täältä näinkin läheltä!

YRITTÄJÄ JA RETKEILIJÄ, Ville 32 v.

KULTUURI-MAISEMAN KIVISTÖ 2042

Vantaanjokilaakso on suosittu arvokkaiden kulttuurimaisemien matkailu- ja maatalousalue, jossa on kattava ulkoilureittiverkosto sekä monipuoliset virkistyspalvelut.

Me asutaan ekokylässä Riipilässä, jossa kaikki talot on siirrettyjä vanhoja hirsirunkoja. Me viljellään täällä meijän omaa ruokaa, meillä on kotieläiminä kanoja ja ollaan kokonaan energiaomavaraisia. Meijän kylällä on yhteinen sähköauto, vaikka usein me kyllä huristellaan sähköpyörilläkin. On niin kivaa olla maalla, mutta silti lähellä kaupunkia!

ASUKAS JA KOULULAINEN, Maria 14 v.

TIIVISTYVÄ KIVISTÖ 2042

Tiivistyvän Kivistön monimuotoisia asuinalueita leimaa vehreys: alueita yhdistävä vihersuonisto tuo luonnon lähelle ja vahvistaa paikallisia ekosysteemipalveluita.

Sannan kanssa ollaan molemmat asuttu näillä alueilla jo vuosikymmeniä, minä Vanhassa Kivistössä ja Sanna Maitorpassa. Kun löimme hynttyyt yhteen, muutettiin sellaiseen kattoterassiasuntoon. Haluttiin lähemmäksi keskustan menoa ja meininkiä ja kulttuuria – mutta ei liian lähelle. Oma alueemme on paras. Täällä meillä on paljon tuttuja. Ja talvella pääsee hiihtämään, ladut lähtevät tuosta kivenheiton päästä. Ihan kuin ennen!

ASUKKAAT JA KULTTUURINHARRASTAJAT, Martin 73 v. ja Sanna 65 v.

ELINKEINOJEN KIVISTÖ 2042

Elinkeinojen Kivistö on toiminnallisesti monipuolinen ja muuntautuva tuotantoympäristö, joka on aktiivinen ympäri vuorokauden. Tilaa vievät toiminnat sovitetaan ympäristöön.

Olen HR-asiantuntija, yrityssparraaja ja hallitusammattilainen – nyt työskentelen Vehkala innovation networkin kehittämisessä. Aikatauluni ovat kiireiset, mutta onneksi robottibussit toimivat nykyään moitteettomasti, niin ehdin joka paikkaan. Ja samalla pääsen nauttimaan Suomen luonnosta. On aina yhtä ihanaa tulla tänne luonnon keskelle.

KONSULTTI JA VIRKISTYJÄ, Sabine 45 v.

Visiosta kaavarunkoon

Visiotyö on ollut keino kerätä hiljaista tietoa sekä määrittää ja edesauttaa eri osapuolten sitoutumista yhteiseen tavoitetilaan. Tavoitetilan toteuttamisen seuraava askel on Kivistön keskustan ja sen välittömän vaikutusalueen kattava kaavarunkotyö. Kaavarunko on strateginen suunnitteluväline, joka kertoo, millä keinoin vision esittämään tavoitetilaan on mahdollista päästä. Kaavarunko on laajalle alueelle tehtävä asemakaavaa yleispiirteisempi kaava-suunnitelma.

Kaavarunkotyön lähtökohtana on nyt laadittu visio sekä erityisesti sen sisältämät aluetyypit Kivistön keskusta ja Tiivistyvä Kivistö. Kaavarunkotyössä hyödynnetään Marja-Vantaan vision arviointityötä ja toteutuneita laatukriteeristöjä, niitä edelleen kehittäen.

Lisäksi Kivistön keskustan kaavarungossa tutkitaan Kehäradan Kivistön aseman ja Lapinkylän seisakkeen vaikutusalueita ja määritetään periaatteet maankäytön ratkaisuille. Tavoitteena on varmistaa muun muassa Lapinkylän seisakkeen toteuttamisen ja käyttöönoton edellytykset sekä liito-oravien elinpiirin pitkän tähtäimen maankäytöllinen ratkaisu osana viherrakennekokonaisuutta.

Kivistön muiden alueiden kehitys jatkuu Vantaan yleiskaavatyössä.

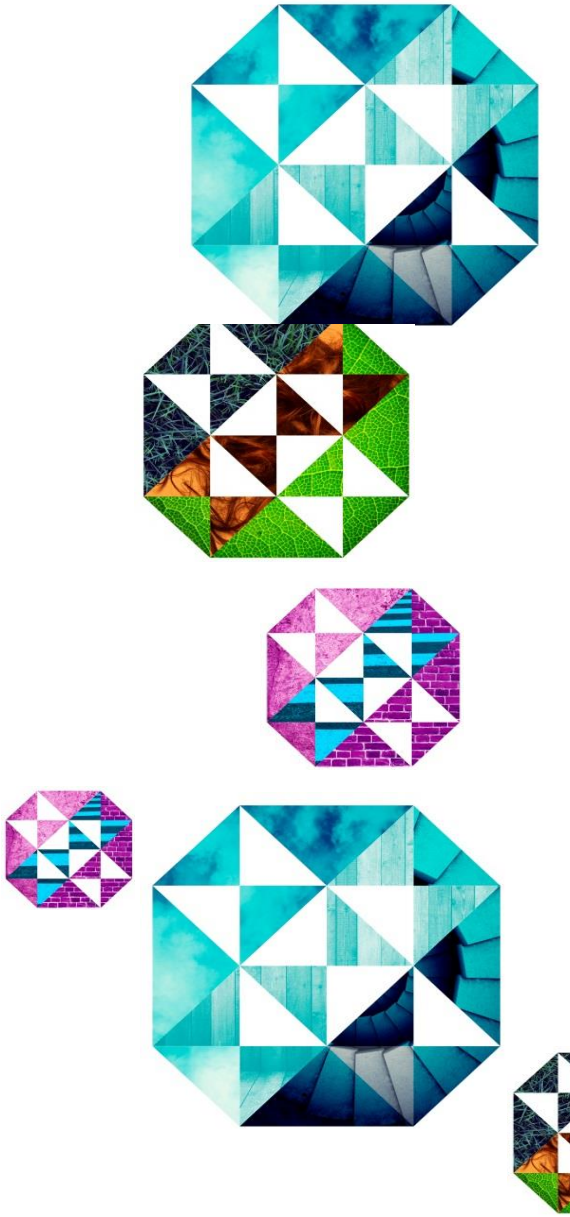

5 Työhön osallistuneet

Kivistön suuralueen vision laatimisesta on vastannut Vantaan kaupunkisuunnittelun Kivistön asemakaavayksikkö ja siihen on osallistunut laajasti eri toimijat, kuten alueen asukkaat ja kaupungin eri sidosryhmät.

Vantaan kaupunki / Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Hannu Penttilä

Ohjausryhmä

Tarja Laine
Mari Siivola
Markus Holm
Hanna Keskinen
Armi Vähä-Piikkiö
Gilbert Koskela

Kaupunkisuunnittelu

Anna-Riitta Kujala
Hertta Ahvenainen
Eija Hasu
Veli-Pekka Ristimäki
Sonja Sahlsten
Kai Zukale
Outi Colliander
Lea Varpanen
Riikka-Maija Pihlaja
Laura Muukka
Elina Ekroos
Virpi Mamia
Pia-Elina Tasanko
Ritva-Leena Kujala
Kari Tervo
Anna- Mari Kangas
Joni Heikkola
Sakari Jäppinen
Anna-Karin Kyrönviita
Antti Kairus

Kuntatekniikka

Jaana Virtanen
Elina Kettunen
Inka Lappalainen
Sirpa Törrönen
Olli Tamminen
Joonas Stenroth
Teemu Vihervaara

Sidosryhmät

Vantaan kaupunki

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistöt ja asuminen
Tietopalvelut
Rakennusvalvonta
Tilakeskus
Elinkeinopalvelut
Kuntalaispalvelut
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Sivistystoimen toimiala

Alueen toimijat

Alueen asukkaat
MarjaVerkko ry
Aurinkokiven koulu
Seutulan Kyläyhdistys ry

6 Liitteet ja taustamateriaalit

Kivistön visiotyön liitteet luettavissa nettiosoitteessa:

http://www.vantaa.fi/kiviston_visio_ja_kaavarunko

- **LIITE 1:** Aluetyyppikuvaukset
- **LIITE 2:** Nykytilaselvitykset
- **LIITE 3:** Asumisen nykytila -kyselyn tulokset
- **LIITE 4:** Visiokarttakyselyn tulokset
- **LIITE 5:** Visiosanakyselyn tulokset
- **LIITE 6:** Osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS

Taustamateriaalit:

- Vantaan yleiskaavojen ajantasaisuuden arviointi (2017)
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/129820_kaupsu-yleiskaavojen-ajantasaisuuden-arvointi.pdf
- Valtuustokauden strategia 2013–2017, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/117515_Strategia_2013-2017_valiarviointi_suomi.pdf
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/126289_Vantaan_arkkitehtuuriohjelma_2015.pdf
- Vantaan viheralueohjelma 2011 – 2020, Vantaan kaupunki
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107501_VAO20112020nettiversio.pdf
- Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (VALO), Vantaan kaupunki
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124639_Vantaan_liikennepoliittinen_ohjelma_VALO_120516.pdf
- Vantaan asunto-ohjelma 2009-2017, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/106608_Asunto-ohjelma.pdf
- Vantaan ympäristöpolitiikka 2012-2020, Vantaan kaupunki
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/126799_ymparistopoliitiikkaesite.pdf
- Vantaan kaupungin ympäristöohjelma 2013-2016, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/106604_Ymparistoohjelma.pdf
- Vantaan elinvoimaohjelma 2014–2016, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/106602_Elinvoimaohjelma.pdf
- Vantaan maapoliittiset linjaukset, Vantaan kaupunki
  http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/113623_Mapo_2015_web.pdf
- Lasten ja nuorten Vantaa II - Toimintaohjelma vuosille 2013–2016
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/106606_Lasten_ja_nuorten_Vantaa_II.pdf
- Tilastokatsaus 1:2017 (5.1.2017)
  https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/129768_Tilastokatsaus_1_2017_Tyopaikat_Vantaan_osa-alueilla_31.12.2014.pdf
- Vantaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala: Toimialan visio ja strategia 2025 (kaupungin sisäinen, ei julkaistu)
- Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelma 2017-2026, Vantaan kaupunki (luonnos)
- Vantaan kaupunkitilaohje (luonnos)